

VJK Voorjaarscongres 2016

Een prachtig plein, een prachtig pand, 't was allemaal niet naar
Koffie en Goudse stroopwafels die stonden voor ons klaar.
Ja, als je jurist was, kwam er heel wat op je af
Maar zo de dag beginnen, was voor niemand hier een straf.

Het gezelschap in de zaal was informeel gekleed
De zaal leek mij wat leeg, maar dat kwam vast door fileleed.
Op het podium was het vanochtend wèl weer prijs:
Olivier, en Allewijn, in vijftig tinten grijs.

De geuren drongen binnen van lekkerbekjes en vers brood
Op de markt hier op het plein, daar was het voedselaanbod groot.
De klanken van het carillon, het woord daarna aan John
Juristen waren graag aan 't woord, zei hij toen ie begon.

John begon over de Brexit, ik hoorde niks, ik zag geen handen
Een iemand gaf z'n mening, de rest was niet vooruit te branden.
John sprak over Erasmus en hij gaf monter te verstaan:
Dat was een onwettig kind dat goeie dingen had gedaan.

De beeldvorming van juristen? Van Erasmus tot Burnier?
De beeldvorming was negatief, hoorden wij Olivier.
Ik was in uw midden, John had heel goed in de gaten:
De verbeelding werd vandaag aan mij overgelaten.

Het Calimero-effect? John zelf had echt geen last daarvan
En toen kondigde hij Dick Allewijn hier bij ons an.
Dick schreef een heel dik proefschrift, deelde Olivier ons mee
Dick zelf zei: "160 bladzijden, volgens mij valt het wel mee."

Psychologische bagage, daar werd door Dick over gepraat
Want psychologische bagage, die kon helemaal geen kwaad.
Dick was mediator, rechter-plaatsvervanger, trainer èn auteur
En hij schreef twee dunne boeken, maar dat was een open deur.

Dick, die bleek niet heel erg goed verstaanbaar, heel de tijd
Toch was dat wel belangrijk, ook voor de responsiviteit.
Hij verstelde de microfoon, maar bleef toch zwáár de klos
Want om vijf voor half elf ging het draaiorgel helemaal los.

De responsieve rechtstaat, Dick oreerde dapper door
Sprak over Scheltema tot het geïnteresseerde gehoor.
Met het orgel als zijn soundtrack, ik bedacht heel vrolijk dat
Een dichteres op zo'n locatie geen verbeelding nodig had.

“Alles roept verzet op”, werd opgewekt geconstateerd
En burgers zijn bezig met eerlijkheid, werd toen door Dick beweerd.
Burgers willen gehoord en gezien worden, vertrouwen op de overheid
En toen was het voor het carillonnetje alweer tijd.

Het orgel hield er kort mee op, het carillon ging vóór
Maar Dick kreeg je niet zomaar klein, dus die ging dapper door.
Over autonoom naar responsief, die transitie die ving aan
En wat als overheid en burger tegenover elkaar komen te staan?

Hoe werden in de responsieve rechtstaat de conflicten gehanteerd?
Over zware escalatie werd door Dick iets bouds beweerd.
Samen de afgrond in, Dick stond hier lachend te verklaren
Dat de grootste dwarsliggers vaak tankstationhouders waren.

Psychologische bagage in een tweegesprek?
Als u weet was de burger wil, dan is dat niet zo gek.
De burger wil gehoord worden, begrepen en verstaan
Wanneer u begint met luisteren, dan hoort de burger u wel aan.

Naast mij staat trouwens Eelco, muzikant, dat laat zich raaien
Hij heeft tot drie uur op de markt hier aan zijn draaiorgel staan draaien.
Nu speelt ie gitaar, en echt subtiel is dat ook al niet
Waar ik ook met hem kom, hij speelt altijd dit ene lied.

“Eerst luisteren, dan terug praten”, stelde Dick nog aan de orde
En het was beter niet verliefd op burgers te worden.
Was de zaal soms responsief? Had iemand hier een vraag?
Non verbale signalen had Dick nog niet gehad, vandaag.

“Twee burgers die 't niet eens zijn?” wilde iemand reageren
“Oh, dat wordt een drama-driehoek”, stond Dick vrolijk te beweren.
Dynamiek voor gevorderden, daar was hier sprake van
En trokken wij aardige burgers vóór? Vroeg toen een bezorgde man.

Blijf niet alleen bij de regels, maar leg uit waarom ze er zijn
Dat brengt je nader tot de burger, dat is voor iedereen fijn.
Er kunnen vele rationaliteiten naast elkaar bestaan
“En sommige vragen zijn mooier dan het antwoord”, gaf Dick ons te verstaan.

De workshop praten met bureaucraten, daarover begon Dick hier vol vuur
Maar toen gaf het carillon 't signaal van elf uur.
John vertelde vóór de koffie, en met droge ogen
Dat ie al veertig jaar getrouwd was met een goeie psychologe.

En daarna zei ie, de hand in eigen boezem stekend, over juristen
“” Sorry voor de ouwe mannen praat, maar 't zijn haast allemaal autisten.”
Behalve een gehoorbeschadiging, door de microfoon, die stoorde
Kreeg Dick een beeldig beeldje voor al zijn gevleugelde woorden.

Ik was zelden ergens waar ik zo moeizaam koffie pakte
De rij was eindeloos, en alle trapeuningen plakten.
Hoe zou ik voor de lunch de strategie eens gaan bepalen?
Misschien gewoon heel simpel op de markt een broodje halen?

Maar eerst mocht Wim Voerman drie kwartier hier nog oren
Het onweer, en het draaiorgel en carillon trotseren.
Hij brulde in de microfoon, alsof ie op de kansel stond
Het was of domineeszoon Seth Gaaikema zich onder ons bevond.

Een grapje over de cockpit, maar veel leuker werd het nie
Want Wim ging dadelijk door over de maatwerkeconomie.
“Behandel mensen als mens, en niet alleen maar harder praten.”
Dat Wim zelf nogal stond te schreeuwen, had ie blijkbaar niet echt in de gaten.

Vertrouwen, stelde Wim, moest gewonnen en veroverd worden
Iemand blind vertrouwen? Dat was niet meer aan de orde.
Een burgemeester om z'n ketting blind vertrouwen? Dom was dat
Want je wist nooit wat de burgemeester uitgevreten had.

Het ging over de Brexit en de denktank VNG
Over de toekomst van de gemeenteraad deelde Wim ons toen iets mee.
Hij kwam zelf uit Zundert, en vertelde aan de klas
Dat daar het hoogtepunt het jaarlijks bloemencorso was.

Ons hoogopgeleidenfeestje en wie de verliezers waren?
En in Zundert was geen carillon, stond Wim toen te verklaren.
Wim had vier aspecten onderzocht, vertelde hij
David van Reybrouck haalde hij er ook nog even bij.

Wat David vertelde klopte hier niet, werd ons verteld
Klopte het wel dat Davids naam hier helemaal fout was gespeld?
En daarna ging het even over de hoeveelheid geweld
Die werd alleen maar kleiner, werd nuchter door Wim verteld.

Wim sprak kort over de enquête, de laatste hobbel die we namen
Voor we tot de aanbevelingen van de denktank kwamen.
Burgerparticipatie? Wim die zei waar het op stond
Dat wie het het nog nooit gedaan had, het het meest belangrijk vond.

Bureaucratie was gekanaliseerde emotie, zei Wim toen
En Miss Universe citeren, wou ie ook nog even doen.
We wilden allemaal een goed milieu, en graag ook wereldvrede
Over olie- en gaswinning in Woerden, deelde een meneer iets mede.

Het vragenuurtje was ook weer gevorderdendynamiek
De microfoon die teisterde 't gehoor van het publiek.
Die dramadriehoek waarover Dick hier eerder aandacht vroeg?
Nou, de driehoek van vandaag, had aan drie zijden niet genoeg.

“Wat moeten ze in Waddinxveen nou morgen gaan doen?”
Dick praatte zich daar heel goed uit, haast tijd voor pauze, toen.
Na een lange inleiding, voor Dick een beeldje wat ie al had
En met een Leids kwartiertje erbij hadden we allemaal lunchtijd zat.

We probeerde allemaal om niet die leuning aan te raken
Toen broodjes, sapjes, soep en fruit, we lieten het ons smaken.
daarna tijd voor de workshops, ik schoof overal even aan, en
Begon bij Harry, burgerinitiatieven in de goede banen.

In Rotterdam waren ze heel druk bezig, wilde Harry kwijt
Maar of de banen goede waren? Er werd in elk geval geleid.
Right to challenge op z'n Rotterdams, het stadshuis het huis van de stad
Ze volgden er twee sporen, Harry die vertelde dat.

Harry was sympathiek en stond ontspannen voor de klas
Hoewel dit ongetwijfeld ook voor hem een challenge was.
Ik had mijn eigen challenge, die doe ik nu uit de doeken:
De challenge om twee workshops in één ronde te bezoeken.

Ik schoof daarom nog even aan bij de workshop “Ambtelijk horen”
Over de flexibele werkwijze bracht Brigitta wat naar voren.
Intussen viel serviesgoed op de grond, naast deze zaal
Ambtelijk of niet, horen deden wij het allemaal.

De voordelen van Ambtelijk horen op een rij gezet
Het was persoonlijker, communicatiever, sneller ook, was het.
De procesjuristen hadden meer verantwoordelijkheid
Wisselwerking tussen werkwijzen, the best of both worlds, flexibiliteit.

Blijvende scholing bleef noodzakelijk, meldde Brigitta aan de klas
Want ieder voordeel had z'n nadeel, maar of dit nou zo'n nadeel was?
Na de pauze nog meer scholing, ik had er wel oren naar
Digitalisering in beroepszaken, door Ivo Jouvenaar.

Digitalisering in de rechtspraak leerden wij
Kunnen we korter samenvatten, als het woordje KEI.
Ivo stelde ons gerust, aan het begin van zijn verhaal:
“Tante Greet van 72 hoeft niet langs een webportaal.”

Grote procespartijen waren betrokken bij ontwikkeling KEI
Niemand wist was de VNG deed, maar ze stonden er wel bij.
Professionele partijen, die moesten wel digitaal
In een bunker, ergens in het land, lagen de stukken allemaal.

Dat de burger mee kon kijken, vonden we dat wel zo fijn?
Een systeemkoppeling, met hulp van VNG, zou prettig zijn.
Digitaal procederen, wat je daarvoor nodig had?
Geüpdate browser, scanner, laptop, het was eigenlijk makkelijk zat.

Ik dacht: digitaal dichten, ik denk niet dat ik eraan wen
Doe mij, net als tante Greet, een papiertje en een pen.
Een kapotte laptop, daar zal ik mijn handen niet aan branden
Mijn dag eindigt hooguit met wat inktvlekken op mijn handen.

Impressies van een Rechter, die liet ik mij niet ontzeggen
Ook daar wou ik mijn oor nog eventjes te luisteren leggen.
Het ging over emoties, over denken en gedrag
Grenzen stellen was belangrijk, zei de rechter met een lach.

Wijze lessen leerden wij van Mr. Judith van de Sande
Met haar kind van 20 maanden had zij ook heel veel om handen.
Dealen met korte lontjes? Judith zei het maar gelijk:
In de omgang met haar kind was dat de dagelijkse praktijk.

Uiteindelijk gaan alle mensen ooit een keertje dood
Wat voor cultuurveranderingen op de lange termijn tenminste uitkomst bood.
De rol van de juristen? Van Judith werd tot slot gehoord:
“Arme u, want u moet balanceren op het slappe koord.”

Het klusje haast geklaard, en ik zal blij zijn als u klapt
Ik ben goddank tot nu toe aan dat carillon ontsnapt.
Deze dag, die heeft mij toch enorm veel moois gebracht
Vooraf dat ik al een uur niet aan de Brexit heb gedacht.

Ik doe nog vier coupletten, dan is dit vers achter de rug
Onze Seth Gaaikema? Die is al lang naar Zundert terug.
U mag nu naar beneden om een borrel te gaan pakken
Als u niet ergens onderweg aan een leuning vast blijft plakken.

Het was mij een genoegen om vandaag voor u te staan
En ik ben van plan om echt nog lang niet dood te gaan.
Eerst luisteren, dan terug praten, ik dacht dat ik het kon
De volgende keer ga ik naar Zundert, want daar is geen carillon.

Het Calimero-effect? Ik heb bepaald geen last daarvan
Maar Eelco, hier naast mij, nou, die lijdt er nogal an.
Vooraf als mensen na afloop vragen wanneer ie met gitaar begon
Dat is pas tien jaar geleden, daarvoor had ie een tankstation.

Op uw hoogopgeleiden feestje was ik met plezier te gast
Ik balanceerde op het slappe koord, trok alles uit de kast.
En daarom rijmde alles, van 't begin tot aan het eind
Want als het een keer niet rijmt, roept dat meteen verzet op, en wordt iedereen boos.

Een dramadriehoek was het, en gevorderden dynamiek
Een carillon, een draaiorgel, lastige horeca-logistiek.
Wat ze in Waddinxveen gaan doen morgen? We hebben geen idee
En we zaten hier gezellig, en we zaten hier oké.

Dominique Engers, Gouda, 23 juni 2016
www.desneldichteres.nl